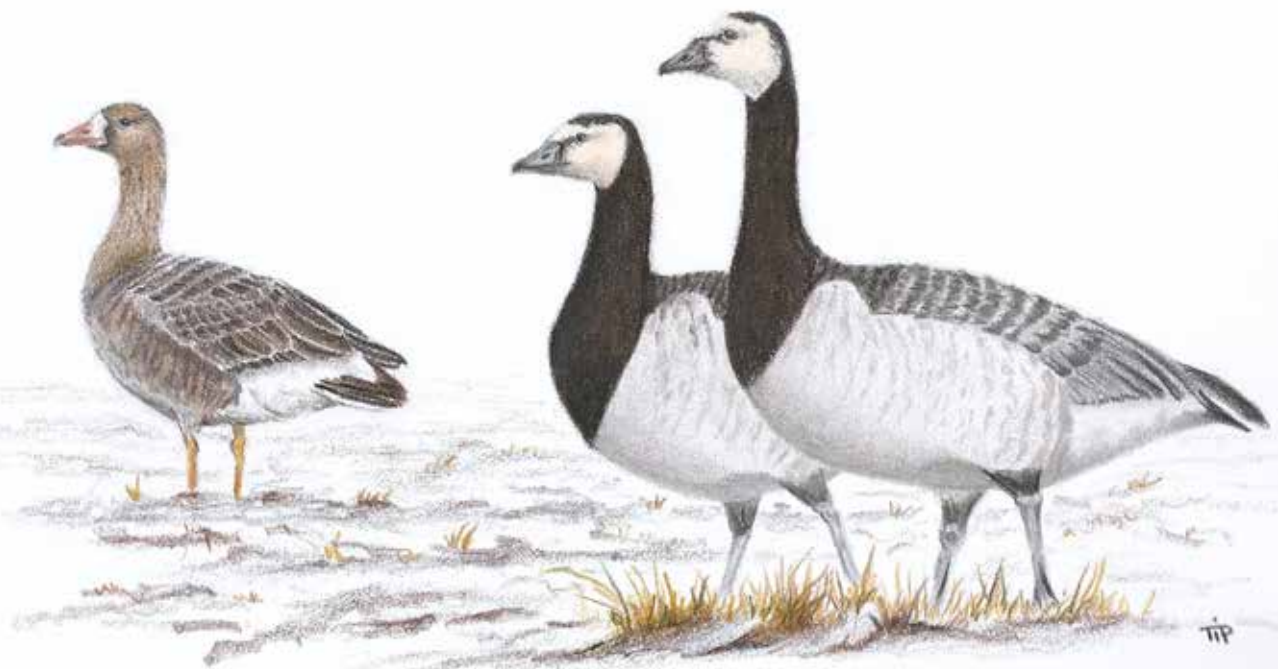

Natuur.oriolus

bpost
PB-PP
BELGIE(N) - BELGIQUE

Retouradres: Natuurpunt,
Coxiestraat 11, 2800 Mechelen

VLAAMS DRIEMAANDELIJKS TIJDSCHRIFT VOOR ORNITHOLOGIE | JANUARI-FEBRUARI-MAART 2020 | JG 86 | NR 1
NATUURPUNT | COXIESTRAAT 11 | B-2800 MECHELEN

natuurpunt
Studie

Overwinterende ganzen
in Vlaanderen

3

Oriëntatie en navigatie door
trekvogels

16

Schaarse vogels najaar 2019

Simon Feys

Roodhalsganzen *Branta ruficollis* werden in zes gebieden waargenomen. De eerste drie van in totaal 18 **Wilde Zwanen** *Cygnus cygnus* vlogen op 09/09 over Sint-Laureins. Op een tiental locaties werden solitaire **Krooneenden** *Netta rufina* gemeld, in Zedelgem en Brugge waren op resp. 16/09 en 24/10 twee vogels aanwezig. Er waren acht gebieden waar **Witoogeenden** *Aythya nyroca* werden waargenomen. De enige **Ijseenden** *Clangula hyemalis* van de periode vlogen op 09/11 langs Bredene (twee) en Heist. Op 03/09 werd een dode **Kwartelkoning** *Crex crex* gevonden in Zeebrugge, op 06/09 werd er één gehoord bij Denderleeuw. Het laatste **Porseleinhoen** *Porzana porzana* van het najaar werd op 29/10 gehoord bij Damme. **Roodhalsfuten** *Podiceps grisegena* werden dit najaar in tien gebieden waargenomen. **Kuifduikers** *P. auritus* werden gezien op 29/09 op Roksem Put, op 13/10 bij Vlissegem, van 23/10 t.e.m. 02/11 in Nieuwpoort, op 02/11 op Blokkersdijk, op 11/11 bij Puurs, en vanaf 13/11 op de Spuikom bij Oostende. Nog op vijf locaties werden solitaire **Morinelplevieren** *Charadrius morinellus* waargenomen, de laatste vloog op 05/10 over Meeuwen-Gruitrode. **Rosse Franjepoten** *Phalaropus fulicarius* werden gezien op 15/09 bij Houthalen-Helchteren, op 02/10 bij Nieuwpoort, en op 09/11 bij Blankenberge. De enige **Grote Burgemeester** *Larus hyperboreus* van de periode zat op 06/09 op het strand bij De Haan. Op 14/09 vlogen vier **Reuzensterns** *Hydroprogne caspia* langs Koksijde en De Panne, op 01/10 waren twee vogels aanwezig in de IJzermonding bij Nieuwpoort. Het hoogste dagaantal voor **Middelste Jagers**

Stercorarius pomarinus bedroeg 11 vogels, deze vlogen op 02/10 langs De Panne. **Kleinste Jagers** *S. longicaudus* werden op drie data gezien, telkens langsvliegend over zee. De enige **Kleine Alk** *Alle alle* werd op 11/11 dood gevonden op het strand van De Haan. Er waren slechts vijf waarnemingen van (langsvliegende) **Parelduikers** *Gavia arctica*: op 08/09 langs De Panne, op 21/09 en 07/11 langs Oostende, en op 21/09 en 02/11 langs Koksijde. **Ijsduikers** *G. immer* werden gezien op 26/10 langs Koksijde en op 01/11 bij De Panne, vanaf 09/11 pleisterde een exemplaar op de Spuikom bij Oostende. Met slechts vijf **Vaal Stormvogeltjes** *Oceanodroma leucorhoa* was het een uitermate zwak najaar voor deze soort. Ook voor **Grauwe Pijlstormvogel** *Ardenna grisea* was het een zwak najaar, slechts op drie data werd de soort in kleine aantallen waargenomen. Het hoogste dagaantal bedroeg 3 vogels langs De Panne op 05/09. **Vale Pijlstormvogels** *Puffinus mauretanicus* vlogen op 05/09 langs De Panne, en op 13/09 langs Nieuwpoort. De laatste **Zwarte Ooievaar** *Ciconia nigra* werd op 09/10 gezien bij Turnhout. Nog tot 08/09 waren eerst in Diepenbeek en later in Hasselt twee **Kuifaalscholvers** *Phalacrocorax aristotelis* aanwezig. Later in het najaar beperkten de waarnemingen zich tot de kust, met onder andere een langdurig pleisterende vogel aan de Spuikom van Oostende. Een **Zwarte Ibis** *Plegadis falcinellus* werd op 11/10 waargenomen bij Kieldrecht. De laatste **Woudaap** *Ixobrychus minutus* van het jaar werd op 03/11 verzwakt opgeraakt in Zeebrugge. **Kwakken** *Nycticorax nycticorax* werden op acht locaties gemeld, op één gebied na (Kruike) ging

■ Koereiger *Bubulcus ibis*. 06/11/2019. Uitkerke (W) (Foto: Patrick Van Wouwe)

Bladkoning *Phylloscopus inornatus*. 05/10/2019. Middelkerke (W) (Foto: Filip De Vos)

het telkens om solitaire exemplaren. Het hoogste aantal **Koereigers** *Bubulcus ibis* dat samen werd waargenomen bedroeg 11 vogels, deze werden op 17/10 in de IJzervallei gezien.

De laatste **Purperreiger** *Ardea purpurea* van het jaar was een vogel die op 29/10 als hoogspanningsleidingslachtoffer werd gevonden bij Gent. **Grijze Wouwen** *Elanus caeruleus* vlogen op 07/10 over Bilzen en Diepenbeek, en op 30/10 over de telpost van Baaigemkouter. **Slangenarenden** *Circaetus gallicus* werden nog gezien op 15/09 bij Houthalen-Helchteren, en op 10/10 bij Oud-Turnhout. Tussen 13/09 en 10/11 werden ongeveer 15 **Steppekiekendieven** *Circus macrourus* gemeld. Er werden nog 10 **Grauwe Kiekendieven** *C. pygargus* gemeld, de laatste van het jaar vloog op 30/10 over Arendonk. Er werden nog acht **Zwarte Wouwen** *Milvus migrans* waargenomen, de laatste werd op 01/11 gezien op het Plateau van Honssem. De eerste **Ruigpootbuizerd** *Buteo lagopus* van het najaar werd op 12/09 gezien bij Zuienkerke. Tussen 01/09 en 15/10 werden vijf **Hoppen** *Upupa epops* gemeld, zoals zo vaak bij deze soort ging het telkens om korte waarnemingen door slechts één waarnemer. Een late **Draaihals** *Jynx torquilla* werd t.e.m. 22/10 gezien in het Visserskruis bij Zeebrugge. Op 09/10 werd de laatste **Roodpootvalk** *Falco vespertinus* gezien bij Lissewege. De eerste **Klapekster** *Lanius excubitor* van het najaar werd op 24/09 waargenomen op het Groot Schietveld bij Brecht. Met slechts zeven waarnemingen van telkens één vogel tussen 22/10 en 29/11 was het ook voor **Pestvogels** *Bombycilla garrulus* een zeer zwak najaar. Vanaf 28/09 werden **Buidelmezen** *Remiz pendulinus* gemeld, uiteindelijk werd de soort op meer dan 20 locaties waargenomen. Het hoogste aantal werd op 25/10 geteld op het Groot Schietveld bij Brecht, daar vlogen drie exemplaren op. **Kuifleeuweriken** *Galerida cristata* werden niet buiten de vaste locaties aan de Westkust waargenomen.

De eerste **Bladkoning** *Phylloscopus inornatus* van het najaar werd op 22/09 waargenomen bij Oostende. De laatste van het najaar zat op 20/11 in Middelkerke. De eerste **Pallas' Boszanger** *P. proregulus* van

het najaar werd op 29/10 geringd op het Groot Schietveld bij Brecht. Daarna volgden waarnemingen in Heist van 11 t.e.m. 24/11, en in Blankenberge op 16/11. Tussen 13/10 en 24/11 werden een tiental **Siberische Tjiftjaffen** *P. collybita tristis* gemeld, het merendeel hiervan werd aan de Oostkust waargenomen. Op 02/09 was er nog een ringvangst van een **Grote Karekiet** *Acrocephalus arundinaceus* bij Lommel. Van **Waterrietzanger** *A. paludicola* waren er nog drie meldingen, de laatste werd op 11/09 waargenomen in de IJzervallei. Tussen 09/09 en 11/10 werden maar liefst vijf **Struikrietzangers** *A. dumetorum* geringd. T.e.m. 14/09 waren er nog zes waarnemingen van **Snor** *Locustella luscinioides*, de meeste hiervan betroffen ringvangsten. Het voorzichtige herstel van **Graszanger** *Cisticola juncidis* zet zich nog steeds voort, met twee vogels op 15/09 in Raversijde, tot vier vogels op 05/10 bij Zeebrugge, en waarnemingen van solitaire vogels op 8 en 20/10 en 30/11 in Uitkerke. Er werden nog acht **Sperwergasmussen** *Sylvia nisoria* waargenomen, de laatste werd gezien op 23/10 in Zeebrugge. Tussen 16/09 en 30/10 werden van 16 locaties **Grote Piepers** *Anthus richardi* gemeld. Het ging steeds om solitaire vogels, enkel in de Achterhaven van Zeebrugge werden op 05/10 twee vogels waargenomen. **Duinpiepers** *A. campestris* werden nog vanaf 13 locaties gemeld, de laatste vloog op 03/10 over Ravels. Er waren 13 waarnemingen van **Roodkeelpiepers** *Anthus cervinus* tussen 14/09 en 29/10, toen de laatste van het najaar over Koksijde vloog. De grootste groep **Sneeuwgorzen** *Plectrophenax nivalis* telde 30 vogels, en werd waargenomen bij het Zwin. Vanaf 16/11 waren op verschillende locaties aan de Oostkust kleine aantallen **IJslandse Sneeuwgorzen** *P. n. insulae* aanwezig. Vermoedelijk overwintert dit taxon jaarlijks aan onze kust, maar pas deze winter werd hier voor het eerst uitgebreid aandacht aan besteed. Van de 13 **Ortolanen** *Emberiza hortulana* die nog werden waargenomen, vloog de laatste op 25/10 over De Haan. In Assenede werd op 02/10 een **Dwerggors** *E. pusilla* geringd, op 28/10 was er een veldwaarneming in Kalmthout.

Simon Feys (simon.feys@natuurpunt.be)